

Alkmadders

NUMMER 156 - JAARGANG 39 - DECEMBER 2021
KWARTAALUITGAVE STICHTING OUD ALKEMADE

In dit nummer o.a.:

Padvinderij en scouting in voormalig Alkemade • Hugo van der Poel en het door hem opgerichte fonds
Hoe het geheugen een onderzoeker kan misleiden • De Buite Polder

Gidsen in uniform. V.l.n.r.

Martha van Klink, Ria Volwater, Ine Warmerdam, Annie van Berkel, Magda Loos en Corrie Loos.

39e jaargang, december 2021, nummer 156
Kwartaluitgave van de Stichting Oud Alkemade.
Opgericht 16 december 1980.

Redactie

Alfred Bakker
Geert-Jan van Beek
Sjaak Bouwmeester
José van der Meer-van der Zwet (eindredactie)
Fons van Rijn
E-mailadres van de redactie:
alkmadders@ziggo.nl

Foto's (tenzij anders vermeld)

Leo Stiens en Agnes Turk
Archief Stichting Oud Alkemade

Donateursbestand en adreswijzigingen

Leon Hogenboom
06-531 93 655 of per e-mail:
hogenboomleon@gmail.com

Donateurschap

Nieuwe donateurs zijn van harte welkom.
U kunt zich aanmelden via onze website,
per e-mail via info@stichtingoudalkemade.nl
of telefonisch bij het secretariaat: 071-501 83 26.
De minimumdonatie bedraagt € 20,- per jaar,
te voldoen op bankrekening NL09 INGB 0005 4356 41
van Stichting Oud Alkemade. Per post ontvangen van
Alkmadders kost € 12,00 per jaar extra.

Losse nummers

Deze kosten € 5,75 en zijn verkrijgbaar tijdens de
openingsuren van het museum.

Openingstijden

Het Museum Oud Alkemade is geopend op
zondagmiddag van 14.00-17.00 uur en op
dinsdagmiddag van 13.30-16.00 uur.
In de maanden juli en augustus en op 1e Paasdag,
1e Pinksterdag en 1e en 2e Kerstdag is het
museum gesloten. Op 2e Paasdag en 2e Pinksterdag
is het museum wel open.

Secretariaat

Annelies van Wieringen (071-501 83 26)

Bezoek- en postadres Stichting Oud Alkemade

Saskia van Uylenburchlaan 22
2377 CE Oude Wetering
Telefoon: 071-3312168
E-mail: info@stichtingoudalkemade.nl
Website: www.stichtingoudalkemade.nl

De Stichting Oud Alkemade heeft de culturele ANBI-status
en betaalt daarom geen schenk- of erfbelasting. Uw schen-
king komt dus geheel ten goede aan de activiteiten van de
Stichting Oud Alkemade.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, microfilm of op welke andere wijze ook,
zonder voorafgaande toestemming van de redactie.

INHOUD:

Van het bestuur	1
Tentoonstellingsnieuws	2
Een feestelijke presentatie in het museum	3
Padvinderij en scouting in voormalig Alkemade	4
De makelaar op het dak van het museumdepot	10
Hugo van der Poel en het door hem opgerichte fonds	11
Hoe het geheugen een onderzoeker kan misleiden	14
De Buite Polder - een klein stukje weiland	16
Zuilen zonder last, het verhaal van kerkenbouwer Theo Molkenboer	18
Oude Wetering - Vroeger en nu	18
Schenkingen aan Oud Alkemade	19

Van het bestuur

Beste donateurs,

We beleefden een primeur op zondag 7 november door op deze dag
zowel een nieuwe tentoonstelling te openen als een boekpresentatie te
hebben met twee burgemeesters in ons midden: mevrouw Van der Vel-
de-Menting en mevrouw Heijstee-Bolt. Het was voor de nieuwe burge-
meester na haar installatie de eerste officiële handeling in onze gemeente.

Na de presentatie van het boek 'Alkemade van toen naar nu' door Joris
Koek van Veenerick Boek en Kantoor, was het de beurt aan beide dames
om het doek te openen van de nieuwe tentoonstelling 'Van Toen naar
Nu'. Dat zij dat op een uitstekende wijze hebben gedaan, kunt u zien op
de foto op pagina 3. Onze dank gaat uit naar beide dames en wij hopen
dat we ze nog vaker mogen tegenkomen in ons museum.

Het mag gezegd worden: er is weer een berg werk verzet om deze ten-
toonstelling tot stand te brengen. Een groot compliment aan alle mede-
werkers van de Stichting Oud Alkemade. Het ziet er echt schitterend uit
en is een bezoek zeker waard. U kunt zien wat er in de loop van de tijd
allemaal veranderd is in onze dorpen.

We kijken ook heel tevreden terug op de samenwerking met boekhandel
Veenerick om deze combinatie van een boek en een tentoonstelling met
eenzelfde thema te hebben kunnen maken.

Tot slot willen wij de donateurs die de afgelopen maanden een bezoek
gebracht hebben aan ons nieuwe depot hartelijk bedanken voor hun
belangstelling. Zij hebben kunnen zien hoe wij met de spullen die zij
belangeloos aan ons hebben toevertrouwd op een zorgvuldige manier
omgaan en bewaren.

*Bestuur en medewerkers wensen u mooie feestdagen en een voorspoedig en vooral
gezond 2022. Wij hopen u in het nieuwe jaar weer in ons museum te ontmoeten.*

Lex van der Zwet, voorzitter

Beste lezer,

Het laatste nummer van het jaar ligt alweer voor u. We beginnen met een impressie van de feestelijke opening van de nieuwe tentoonstelling 'Van Toen naar Nu' en de presentatie van het boek 'Alkemade van toen naar nu'. De bekroning van de mooie samenwerking van Oud Alkemade met Veenerick Boek en Kantoor.

Dan volgen er weer een aantal interessante artikelen. Eerst een uitgebreid overzicht van de scoutingactiviteiten in de diverse dorpen door de jaren heen. Voor velen vast een herinnering aan een mooie en boeiende jeugd. Bij sommige foto's missen we nog de namen of de voorletter(s). Als u die weet, mail ons die dan toe. Dan kunnen wij ons fotoarchief ook weer up to date maken.

Dan een verhaal over een bijzondere inwoner - en weldoener - van onze voormalige gemeente, nl. Hugo van der Poel. Heel veel mensen die op een bepaald moment een kleine ondersteuning

nodig hadden, zijn door het door hem opgerichte fonds bedacht. Of dat nu een geldbedrag, een bloemetje, een fruitmand of een andere attentie was. Het Hugo van der Poelfonds is nog steeds actief in alle kernen van Kaag en Braassem.

De andere artikelen zijn eveneens beslist de moeite waard. Heeft u ook een verhaal dat u eens wilt publiceren, of heeft u een onderwerp waar we aandacht aan zouden kunnen besteden, laat het ons weten. We staan altijd open voor nieuwe interessante, boeiende, leuke verhalen van heel vroeger of van minder vroeger. U kunt ons bereiken via alkmadders@ziggo.nl of door een van ons aan te spreken in het museum.

Wij wensen u weer veel leesplezier!

José van der Meer-van der Zwet, eindredacteur

Tentoonstellingsnieuws

Het is zover, de nieuwe tentoonstelling 'Van Toen naar Nu' is na een periode van hard werken officieel en op een bijzondere manier geopend (zie de impressie hiernaast). Helaas moest dat, vanwege de coronamaatregelen en tegen onze gewoonte in, in aanwezigheid van een geselecteerd gezelschap.

We zijn er in geslaagd een flink aantal schilderijen en foto's van locaties in de vroegere gemeente Alkemade te combineren met recente foto's van diezelfde plek. Dit geeft een goed beeld van de vele veranderingen die zich in de loop der jaren in onze omgeving hebben voorgedaan.

Daarnaast treft u een aantal vroegere gebruiksvoorwerpen aan die gecombineerd zijn met de moderne tegenhanger. Zo wordt duidelijk hoe ook het dagelijks leven in al die jaren veranderd is. We hebben inmiddels al veel "o ja's!" gehoord, zo was het vroeger en zo is het nu.

Een kijkje in een van de vitrines.

Ook buiten was het verschil tussen toen en nu te zien.

De tentoonstelling blijft meer dan een jaar te bezichtigen want hij loopt door tot 1 maart 2023!

Intussen is er ook nog steeds de tentoonstelling over de **Oorlog en 75 jaar Bevrijding**. Deze is nog te zien tot 1 april 2022 om de basisscholen de gelegenheid te geven alsnog een bezoek te komen brengen. Hierna ruimen we plaats in voor de schilder Marinus Heijnes. Deze kunstenaar is nu ook al aanwezig in de tentoonstelling **Van Toen naar Nu** met vier schilderijen van de Kaag. Maar in zijn eigen tentoonstelling zal veel meer duidelijk worden over zijn kwaliteiten en de vele plaatsen waar hij geschilderd heeft.

De openingstijden van het museum zijn als gebruikelijk: dinsdag van 13.30 uur tot 16.00 uur en op zondag van 14.00 uur tot 17.00 uur. **Let op: neem uw corona-toegangsbewijs, identiteitsbewijs en mondkapje mee. Eventuele wijzigingen in het toegangsbeleid vindt u op de website.**

Een feestelijke presentatie in het museum

Ruim veertig genodigden mocht voorzitter Lex van der Zwet op 7 november verwelkomen in ons museum. De middag stond in het teken van de opening van de tentoonstelling 'Van Toen naar Nu' en de presentatie van het boek 'Alkemade van toen naar nu – Een eeuw veranderingen in beeld'.

Aanwezig waren de inzenders en fotografen van de foto's in het boek, alsmede die van de op de expositie getoonde foto's en schilderijen van vroeger. Ook twee eregasten vertegenwoordigden het 'toen en nu': de op 2 november afgetreden burgemeester Marina van der Velden-Menting en de op 3 november geïnstalleerde nieuwe burgemeester Astrid Heijstee-Bolt.

Joris Koek vertelde over de totstandkoming van het boek. Hij houdt er al jaren van om oude foto's te bekijken.

Zo'n drie jaar geleden ontstond het idee om hierover een boek samen te stellen. Het toeval wilde dat Oud Alkemade ook van plan was om een tentoonstelling te organiseren over foto's en voorwerpen van vroeger in combinatie met die uit het heden. Joris kon zijn hart ophalen aan de circa 25.000 foto's uit het archief van Oud Alkemade. Aangevuld met foto's die hij kreeg van anderen zijn er uiteindelijk 210 foto's geselecteerd voor het boek. Hij heeft hierbij veel hulp gekregen van Agnes Turk, die hiervoor vanmiddag fraai in de bloemetjes werd gezet. Ook de vijftien fotografen die hun uiterste best hadden gedaan om van de authentieke locaties nieuwe fo-

to's te maken werden door Joris bedankt voor hun inzet, alsmede Fons van Rijn voor zijn redactionele inbreng. Nadat beide burgemeesters een reuze-dummy van het fotoboek hadden uitgepakt, ontvingen zij uiteraard ieder een eerste exemplaar.

Na een korte toelichting op de tentoonstelling door Sjaak Bouwmeester werd deze door beide burgermoeders geopend. Hierna kon iedereen een rondje maken langs de vele schilderijen, foto's en voorwerpen van vroeger en nu. Er werd ook volop van de gelegenheid gebruik gemaakt om het nieuwe depot te bekijken.

De tentoonstelling 'Van Toen naar Nu' is officieel geopend.

De beide burgemeesters met de uitvergroete dummy.

Een kloek boek in A4-formaat, 226 pagina's.
De prijs is € 25,00. Verkrijgbaar bij
Veenerick Boek en Kantoor
en tijdens openingstijden in
Museum Oud Alkemade.

Padvinderij en scouting in voormalig Alkemade

Sjaak Bouwmeester

De Padvinderij is de Nederlandse benaming voor een wereldwijde jeugdorganisatie die in 1908 werd opgericht door de Britse luitenant-generaal Robert Stephenson Smith Baden-Powell, ofwel Lord Baden-Powell.

In Nederland begon de padvinderij in 1911. De padvinders waren leden van de Nederlandse scoutingorganisatie voor jongens. De term 'scouting' werd officieel gebruikt van 1911 tot 1973. Na de fusie van meerdere scoutingorganisaties tot 'Scouting Nederland' werd de term padvinders officieel niet meer gebruikt, maar in de volksmond nog wel zo genoemd. Wereldwijd zijn ruim 50 miljoen meisjes en jongens actief bij de scouting. In meer dan 90% van de Nederlandse gemeenten zijn scoutinggroepen.

Wereldjamboree

In 1920 vond in Engeland de eerste Wereldjamboree plaats, een meerdaagse bijeenkomst waaraan 8.000 scouts uit 34 landen deelnamen. In 1937 werd in Nederland de 5^e Wereldjamboree

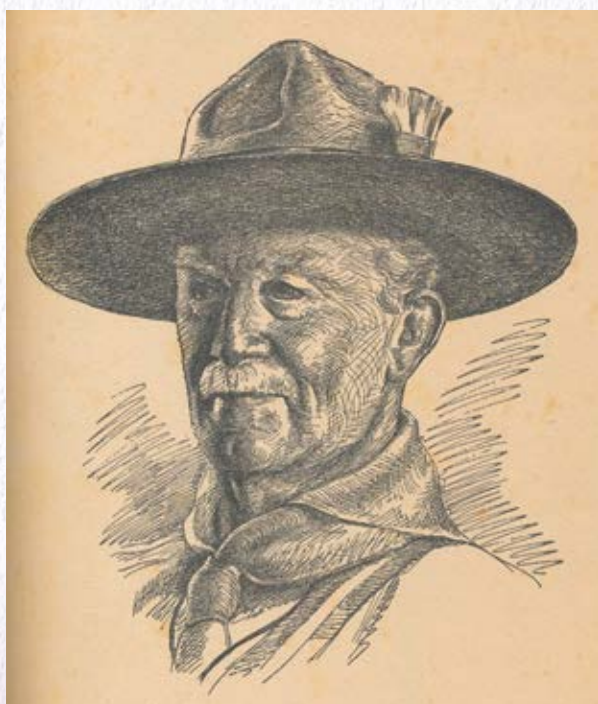
georganiseerd in Vogelenzang. Er namen 28.750 scouts deel uit 54 verschillende landen. Tijdens deze jamboree nam grondlegger Lord Robert Baden-Powell afscheid. In 1995 werd het evenement nogmaals georganiseerd in Nederland met 28.960 scouts uit 96 landen. In 2023 wordt de 25th World Scout Jamboree georganiseerd in Zuid-Korea. Scouts die willen deelnemen moeten zelf een financiële bijdrage leveren van € 4.225,-.

Scoutingactiviteiten in de voormalige gemeent Alkemade

Een van de eerste jeugdverenigingen in Alkemade was de St. Josephs Gezellen in Roelofarendsveen. De vereniging werd in 1925 opgericht. Het doel van de vereniging was om jongens tussen de twaalf en achttien jaar zich te laten ontspannen in de St. Pancratiuszaal. Er werden allerlei activiteiten georganiseerd zoals viool- en pianoles, luisteren naar gastsprekers, biljarten, klaverjassen, buksschieten, toneelspelen, tafeltennis enzovoort. De Pancratiuszaal was de kraamkamer van heel

veel verenigingen in Roelofarendsveen. Naast de verenigingsactiviteiten werden er ook lessen in boekhouden gegeven (in 1936 waren er 23 cursisten die voor een bedrag van twee gulden vijftien lessen konden volgen) en jaarlijks was er een uitgaansdag.

In 1916 richtten een aantal meisjesgezellen in grotere steden, waaronder Leiden, het N.M.G. op: het Nederlands Meisjes Gilde. In 1933 werd de naam gewijzigd in Nederlands Padvindersgilde N.P.G. In 1941 werd de scouting door de Duitse bezetter verboden, uniformen en materialen moesten worden ingeleverd. Na de Tweede Wereldoorlog werd het jeugdwerk onder invloed van de katholieke kerk anders georganiseerd en kwam er een overkoepelende katholieke jeugdbeweging. Iedere vereniging had een pastoor of kapelaan als geestelijk adviseur in de organisatie, de 'aalmoezenier'. Al heel kort na het einde van de Tweede Wereldoorlog werden er door heel Nederland scoutingverenigingen opgericht. Ook in een aantal dorpen van de voormalig Alkemade was dat het geval.

◀ Lord Robert Baden Powell.

Bewijs van lidmaatschap St. Josephs Gezellenvereniging. ▼

Rijpwetering en Oud Ade

Volgens Wim Straathof was er vóór de oorlog in Rijpwetering al een soort scoutingachtige beweging actief, maar informeel en zonder hechte structuur, een uniforme kleding was niet aan de orde. Een deel van de jongelui kwam vaak bij elkaar bij slager Piet van der Geest. Op de zolder van de meelopslag van Henk Beelen was een 'vergaderruimte'. Na de bevrijding in mei 1945 werden de groepsactiviteiten van de wat oudere jeugd nog een tijdje voortgezet. Toen de vergaderruimte in de meelopslag kwam te vervallen, hield de groep op te bestaan.

Eind 1945 komen de scoutingverenigingen echter weer tot leven, zo ook in Rijpwetering en Oud Ade, waar een groep wordt opgericht onder de naam 'Pastoor van der Plaatgroep' met als onderscheidingssteken een oranje das.

Er is een actieve groep leiders en medewerkers: Co Meijer, Koos Kester, Siem van der Willik en Cor Borst Jzn. Aalmoezenier was kapelaan De Jong, de assistent van pastoor Kwakman. De huisvesting van de groep is niet gemakkelijk. De groep vindt een tijdelijk onderkomen in het pakhuis van Co Warmerdam. De ruimte is echter veel te klein, dus speelt

en werkt de groep zo veel mogelijk in de open lucht. Om onbekende redenen is de groep ter ziele gegaan. Hoewel nog velen herinneringen hebben aan die tijd, weet niemand te vertellen wat er is gebeurd. De uitzending van jongemannen in 1950 naar Nederlands-Indië en de oprichting van voetbalclubs in Oud Ade en Rijpwetering zullen daar zeker een rol in hebben gespeeld.

Naast de oprichting van een scoutinggroep wordt eind 1945 in Oud Ade het initiatief genomen om een gidsengroep op te richten. Pastoor Dercksen van de parochie St. Bavo verleent alle medewerking en stelt een ruimte onder de kerk beschikbaar als 'gidsenhof'. De gidsen van de St. Elisabethgroep zijn onderverdeeld in vier werkgroepjes. Aan het hoofd van

De deelnemerskaart Wim Straathof aan de Pastoor van der Plaatgroep.

De gidsen van de St. Elisabethgroep in Oud Ade poseren in vol ornaat rond de vlag. V.l.n.r. Tonny Ponsioen, Riet Pennings, Nel van Schie, Riet van der Wereld, Dora van Leeuwen, Jo Bartels, Bep Bartels, Katrein van Leeuwen, Annie Hartog, Quirina Verhaar, Lien Verlaan, Mien Bartels, Nel Olijerhoek, Trees van der Fits, Ploon Verhaar, Riet van der Geest, Jeanne van der Geest, Jo Olijerhoek, en Ada Pennings.

iedere groep staat een 'adjuto' en als zij op haar fluitje blaast, moeten haar groepsge-noten aantreden.

Bij elke bijeenkomst hijsen de gidsen hun eigen gidsenvlag aan de vlaggenmast in de parochietuin. De gidsengroep maakt onderdeel uit van een groter geheel, waarbij ook de padvinders en de zeeverkenners zijn aangesloten. Een van de eerste leiders is mejuffrouw Katrien van Leeuwen. Naast de gebruikelijke spelletjes gaan de gidsen ook wel eens kamperen op Kaageiland bij boer Clemens. Ze overnachten daar op strozakken in een schuurtje en koken op een paar stenen.

Naast de gidsengroep werd er eind 1945 in Rijpwetering en Oud Ade ook een scoutinggroep met verkenners en zeeverkenners opgericht.

Oude Wetering - Padvinders van de St. Jacobusgroep

In juli 1945 werd er op initiatief van het hoofdkwartier van de Katholieke Jeugdbeweging in Den Haag in Alkemade een cursus gegeven voor toekomstige leiders van verkenners. Deelnemers uit Oude Wetering waren onder andere

Jac. van der Putten.

G.S. van der Ploeg.

onderwijzer Jac. van der Putten en postkantoorhouder G.S. van der Ploeg. Beiden behalen ze hun certificaat.

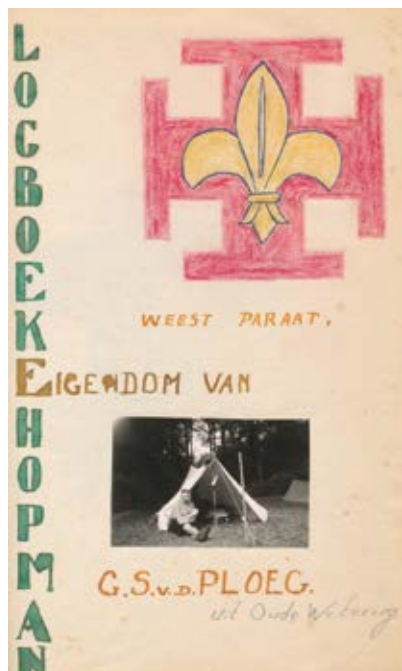
Er komt een verkennersgroep van zes jongens met G.S. van der Ploeg als hopman, gedurende enige tijd bijgestaan door Ben van Veen en Jan Kortekaas. In 1947 telt de groep al zestien jongens, verdeeld in de 'Houtduiven' en de 'Koekoeken'. Later komen daar nog de 'Kieviten' en de 'Honden' bij.

In 1954 is de groep gegroeid naar 24 verkenners. Wie lid wordt van de groep legt de volgende belofte af: *Op mijn erewoord beloof ik met de hulp van Gods genade ernstig te zullen trachten mijn plicht te doen tegenover de Kerk en mijn land.*

In 1947 ziet men - na inzameling van de nodige textielpunten - kans om stof aan te schaffen voor overhemden voor de verkenners die worden gemaakt door leerlingen van de modevakschool van

Verkenners en zeeverkenners van Oud Ade bij de Vrouw Vennemolen aan de Leidseweg. Van de volgende jongens zijn de namen bekend: v.l.n.r. Joop van der Geest, Jan Verhaar, (?) Olijerhoek, Huub Bartels, Dorus van der Fits, (?) van der Geest, Piet van der Geest, Andries van der Ploeg, Gerrit van der Geest, Antoon Koek, Piet van der Poel en Jan van Leeuwen.

Het Logboek waarin hopman Van der Ploeg vanaf 1945 tot 1953 alle activiteiten van de verkennersgroep vastlegde.

Het uniform van de gidsen.

Koningin Juliana.

Nelly de Jeu. Geregeld organiseert de leiding 'buitendagen' in de vrije natuur, onder andere in de Wassenaarsepolder onder Leimuideren, met sport, koken op kampvuur en dergelijke. In 1947 vindt in Soest de eerste kampweek plaats op een terrein van de Katholieke Jeugdbeweging. In de jaren daarna volgen kampweken in Doorn, Maarn en Bilthoven.

Roelofarendsveen - De Gidsen

In 1948 richt Tonia Bakker de 'Gidsengroep St. Catharina Roelofarendsveen' op om meisjes vanaf twaalf jaar op een creatieve, speelse manier te leren samenwerken, verantwoordelijkheid voor elkaar te dragen, te improviseren en te organiseren. De gidsen dragen een uniform, compleet met hoed. De eerste lichte kan moeilijk aan een uniform komen want er is aan alles gebrek. Men improviseert dus maar wat: alles wat blauw is kan worden gebruikt, zelfs overalls, en wat niet blauw is, wordt geveerd. Een das, fluit en fluitenkoord vragen de nieuwelingen dan maar op hun verjaardag.

Bij de installatieplechtigheid belooft de gids zich te houden aan de 'Gidsenwet' die hulpvaardigheid en gemeenschaps-

zin voorschrijft. Daarnaast moet de gids over allerlei vaardigheden beschikken. Een van de vaardigheden is (in 1952) het bellen vanuit een telefooncel. De Veense groep bestaat uit 24 gidsen, onderverdeeld in vier groepen van zes gidsen. Ze komen iedere week bij elkaar en elk

jaar wordt er een kampweek gehouden. Door het jaar heen vinden verschillende activiteiten plaats, zoals een ouderavond, de St. Joriswandelmars in Oegstgeest, speurtochten en kampvuren en vooral veel zingen met elkaar. Een hoogtepunt in de nationale gidsenbeweging is in 1958 de viering van het tienjarig bestaan in Lunteren, waarbij ook Koningin Juliana aanwezig is.

In de jaren zeventig neemt landelijk de belangstelling voor de gidsen af. De Veense groep

wordt opgeheven en de leden stappen over naar jeugdvereniging Ranonkel in Roelofarendsveen. Een reünie op 5 oktober 2002 brengt honderden oud-leden van de Veense gidsen voor een dag weer bij elkaar.

WEEK 24/339 *opgericht in 1945* *12/6/2002*

Terug naar de jaren '50

Gidsen St. Catharinagroep organiseren reünie

Alkemade - Oud-leden van de Gidsenbeweging: meld u! Opnieuw kan men de sfeer van de jonge jaren beleven tijdens een grootse reünie van de vroegere Gidsen uit Alkemade.

De Gidsenbeweging was indertijd de meisjesafdeling van de Katholieke padvinderij. In de verzulde samenleving vlak na de oorlog bloeide deze activiteit ook in Alkemade volop. Vier vriendinnen uit die tijd: Annie Zoet-van der Poel, Sjaan van der Meer-Spruit, Riet Hillebrand-van der Meer en Menna Bergenhegouwen, die elkaar nog geregeld zien en inmiddels ruimschoots 60-plussers zijn, kwamen op het idee de padvindsters van weleer bijeen te roepen. Het probleem is dat er geen ledenlijst meer bestaat, maar het veelgelezen Witte Weekblad is een medium bij uitstek om iedereen te bereiken.

Heemskerk

Plaats en datum voor de reünie zijn al vastgesteld: Zaterdag 5 oktober vanaf 11.00 uur bij café Heemskerk (Jan Punt). Het belooft een gezellige dag te worden met het ophalen van herinneringen en veel foto's (neem vooral foto-albums mee). Tussen de middag wordt een broodtafel geserveerd.

De vier vriendinnen herinneren het zich allemaal nog als de dag van gisteren. Met de vele complete van het gidsenlid hebben ze geen moeite: 'Ik koos als weg door 't leven / het gidsenspoor' en 'Voor God, Kerk en Land'. In 1945 was er voor de jeugd weinig te doen, dan de gidsen hadden

in no time 120 leden, opgedeeld in groepen van 24. In de loop van de jaren '50 en '60 moesten honderden meisjes uit Alkemade lid zijn geweest. Eind jaren '50 kwam de neergang en ging de gidsengroep op in de Ranonkels, een jeugdvereniging die nog steeds bloeit. Belangstellenden moeten

moeten er wel snel bij zijn, want er kunnen maar honderd mensen in de zaal en vol is vol. Opgaven bij Sjaan van der Meer-Spruit, tel. 3312719 of bij Riet Hillebrand-van der Meer, tel. 3313917. Per e-mail kan ook, via Menna Bergenhegouwen: meer.berze@worldonline.nl

(vlnr: Riet Hillebrand-van der Meer, Annie Zoet-van der Poel, Menna Bergenhegouwen, Sjaan van der Meer-Spruit. (foto: PR))

Een krantenknipsel van de reünie in 2002.

Een groep kabouters in 1961. Staand v.l.n.r. Thea Heemskerk, Corrie van der Zwet, Marlies Verdel, Joke Vesseur, Violet van der Zwet, Silvia van der Zwet, Anke van der Zwet, Joke van Velzen, Ina Volwater, Ria Klein. Zittend v.l.n.r.: Thea Koek, Marian Bakker, Anny van der Zwet, Anneke van der Meer, Toos Spruit, Nelly Klein, Lucienne Schouten en Elma Schouten.

Roelofarendsveen - De Kabouters

Vermoedelijk was de start de start van de kabouters zo rond het jaar 1959. Twee jaar daarvoor hebben Adrie Dobbe, Nel Warmerdam en Riet Klein een kadetten-opleiding gedaan in Leiden. Iedere donderdagavond was er een bijeenkomst met meiden uit de omgeving van Leiden, zoals uit Sassenheim, Lisse en Oegstgeest. Volgens Riet de Jeu-Klein waren de avonden heel gezellig en leerzaam. Voordat ze als kabouterleidster konden worden ingezet, moesten ze een 'belofte' afleggen: *Op mijn erewoord beloof ik met de hulp van Gods genade, ernstig te zullen betrachten mijn plicht te doen tegenover God, Kerk en Land, iedereen te helpen waar ik kan en de*

Gidsenwet na te leven. Tevens beloof ik in trouwe aanhankelijkheid aan de Kerk mijn Kabouters te leiden en in het beleven van de Wet en Belofte de Kabouters voor te gaan.

Het clubhuis van de kabouters was op Zuideinde 5. Daar was een keer in de week een bijeenkomst voor meisjes vanaf acht jaar. Je mocht kabouter blijven tot je elf jaar was, vaak stroomden ze dan door naar de gidsen. Er werd van alles gedaan met elkaar: knutselen, zingen, speurtochten en natuurlijk werden er kringgesprekken gehouden.

Als kabouter moest je allerlei regeltjes leren. Na twee maanden volgde dan de installatie, een feestelijke gebeurtenis, waarbij dan de volgende belofte werd gedaan:

Ik zal mijn best doen, met Gods hulp, een echte kabouter te zijn; iedereen te helpen waar ik kan, vooral thuis. Je kreeg dan een mooi uniform, beige van kleur met een gele stropdas. Die installatie werd gedaan door aalmoezenier pater Weisenborn.

De kabouters gingen ieder jaar op kamp, dat was wel de kers op de taart, naar Noordwijkerhout, Bakkum en Groesbeek. Op het kampeeradres aangekomen werd er gelijk begonnen met het vullen van de strozakken, zodat je daar 's avonds heerlijk op kon slapen. Ook was er altijd een thema voor het kamp, bijvoorbeeld Zieltje en Zegellak. Op de woensdagmiddag kwamen de ouders een kijkje nemen op het logeeradres.

Adrie, Nel en Riet werden bij de kabouters 'rea' genoemd. In 1965 is Riet gestopt als leidster en heeft Ellie van der Zwet het van haar overgenomen.

Roelofarendsveen - De Rakkers

Een voorloper van de rakkers was het door kapelaan Van der Bijl opgerichte Patronaat, een vereniging die in de Pancratiuszaal diverse activiteiten voor de jeugd organiseerde: een bijbelvertelling of preek met na afloop gelegenheid tot kaarten of sjoelen en dergelijke. In de zomer konden men korfballen. Na de oorlog ging deze

Het kamp bij boer Pennings in Noordwijkerhout.

groep over in de Verkenners voor de jongens, gevolgd door de oprichting van de Rakkers.

De vereniging De Rakkers van het Gilde St. Prancratius te Roelofarendsveen is opgericht in 1954. De vereniging is bedoeld voor jongens van acht tot twaalf jaar en staat onder leiding van een hoofdleidster, de 'akka'. Als jeugdvereniging maakt De Rakkers deel uit van de organisatie Jong Nederland, dat een nogal hoogdravende doelstelling heeft: *Jongens goed te leren spelen om zich op die manier te ontwikkelen tot een katholiek Nederlander, die in alles als een christen handelt.* De vereniging kent zelfs een eigen 'wet': *Een jonge Nederlander is een goede kameraad, bereid om anderen te helpen, sportief bij alles wat hij doet, trouw aan zijn gegeven woord, opgewekt en blij.*

De jongens kunnen na een proeftijd van twee maanden worden geïnstalleerd. Zij krijgen dan op hun kakikleurig uniformshirt het Jong Nederlands-insigne en een katholiek insigne met een rood hamerkruis. Bij het tenue hoort een donkergroene ribfluwelen korte broek en om de nek hangt net als bij de gidsen en de padvinders een fluitkoord met fluit. Wekelijks is er een bijeenkomst met de leiders Sina Verdel, Corrie van der Meer, Joop Spierenburg, Riet Koek en Riet Dobbe. De leiders moeten eerst een 'inleidingscursus' volgen. Ook worden er voor de leiders regelmatig kamp- en bivakcursussen gehouden. De rakkers krijgen een eigen 'gildehal' op de schuurzolder van Hein Koek, Noordeinde 149. In februari 1964 wordt een schuur achter Noordeinde 133 in gebruik genomen. De jongens worden gesplitst in twee leeftijdsgroepen, de jongsten werden de spoorzoekers genoemd, de oudere waren de ontdekkers. De jongens houden zich bezig met acte-

De 'mannen' in hun slaapzaal.

ren, knutselen, tochtjes maken en slagbal en voetbal.

Hoogtepunt is ieder jaar weer 'Het Kamp' in de zomervakantie naar bijvoorbeeld Rijsbergen in Brabant, De Heidebloem in Laren en naar Eemnes naar kampeerberderij De Kruithoeve. In de beginjaren gaan de rakkers daar op de fiets naar toe. Later, als het wat drukker wordt op de weg, worden zij met een vrachtwagen van Dobbe of Klein weggebracht en weer opgehaald.

Vervoer van personen in een vrachtauto mocht helemaal niet, dus bij ieder stoplicht moesten de rakkers ophouden met het zingen van liedjes, want je wist natuurlijk nooit of er een politieagent in de buurt was. De kampen waren altijd heel gezellig. Overdag worden er spelletjes gedaan, speurtochten gehouden, gevoetbald en gezwommen. Bij het kampvuur werden kampliederen gezongen.

Op 6 december 1976 zijn de rakkers met twee andere jeugdclubs samengegaan onder de naam Ranonkel. Het verplichte gidsen- en padvinderstenuw werd in die tijd ook afgeschaft. De organisatie werd

ook wat vrijer en de leden kregen wat meer invloed bij het verzinnen van nieuwe activiteiten. Jeugdvereniging Ranonkel is vele jaren actief geweest in Oude Wetering en Roelofarendsveen. Door een gebrek aan vrijwilligers is in 2008 de koers verlegd van het organiseren van activiteiten naar het ondersteunen van activiteiten van meerdere jeugdverenigingen.

In 1981 werd de Stichting Jeugd Alkemade (S.J.A.) opgericht. In 1985 werd de naam gewijzigd in Stichting Jouw Alkemade S.J.A. Het S.J.A. was een overkoepelende organisatie waar 45 verenigingen uit de gemeente Alkemade lid van waren. In 2010 werd het Ranonkel Fonds opgericht. Dit fonds heeft als doelstelling het financieel ondersteunen en stimuleren van jongerenactiviteiten binnen de gemeente Kaag en Braassem.

Bronnen:

- Archief Stichting Oud Alkemade
- Boek Alkemade verenigd door W.P. Zeijlemaker en J.W. Kret
- Dagboek 1958-1959 van Rita Akerboom.
- Logboek 1945-1953 van Hopman Van der Ploeg
- Riet de Jeu-Klein
- Wim Straathof

Op je beurt wachten bij de 'hudo'.

Kampeerberderij 'De Kruithoeve' te Eemnes.

De makelaar op het dak van het museumdepot

Pieter van Ruiten

Ergens in 2016 is dit verhaal begonnen. Er moest toen iets gebeuren. Van de drie opslagplaatsen die Museum Oud Alkemade jarenlang belangeloos mocht gebruiken bij ontzettend aardige inwoners van onze gemeente, zouden er twee binnen afzienbare tijd leeggeruimd moeten worden. Bij Oud Alkemade was het mijn persoontje die als 'hulpvoorzitter' toen voorstelde om dan maar een eigen depot aan het museum te bouwen. Een buitengewoon goed idee, vond de rest van het bestuur. Voorwaarde was dat de gemeente zou meewerken en de financiën toereikend zouden zijn. Of ik dat dan ook maar gelijk effe op de rit wilde zetten. Als 'rustend' makelaar en ontwikkelaar heb ik het grootste deel van mijn werkzame leven immers altijd dat werk gedaan. "En zo is-ut gekomme", zouden ze in de Veen zeggen...

De bekroning van het museumdepot is de makelaar

Het is de witgeschilderde versiering op de daklijst van het gebouw die de 'makelaar' wordt genoemd. Er is haast geen bouwkundig onderdeel van een huis, schuur of boerderij te vinden dat het zo zwaar voor z'n kiezen krijgt als de makelaar. Het woord 'makelen' betekent 'verbinden' en dat is wat de makelaar doet. Hij verbindt de twee planken die bij de nok samenkomen. In weer en wind staat hij op het topje van het dak zijn rol te spelen als koppelaar van de spanten. Dat ze wit zijn is van de laatste tijd; vroeger werden ze doorgaans zwart geschilderd, in de kleur van de geteerde schuur. Maar hebben ze een doel of is het louter versiering?

Symboliek

De makelaar aan de nok van de gevel is eigenlijk in heel Nederland terug te vinden, met voor elk deel van het land een eigen symboliek. In Twente worden ze 'stiepeltekens' genoemd. In Friesland gaan ze door het leven als 'ulebord'. Daar worden ze vaak geflankeerd door twee

zwanen. Eronder zit dan een gat naar de schuur waar een uil zich mag nestelen. Dat verklaart dan ook de naam ulebord (uilenbord). In Zeeland ziet men vaak een uitgesneden hart. Dat symboliseert een lang leven. Maar ook zijn er makelaars met omgekeerde harten. Die moeten beschermen tegen onheil, vooral onweer. Al zou een bliksemafleider in dat geval waarschijnlijk effectiever zijn.

De makelaar bij Museum Oud Alkemade

In Zuid-Holland was men over het algemeen niet zo bezig met de symboliek van de makelaar. Doe maar gewoon dan is het al gek genoeg. Dus waren de meeste makelaars in onze provincie van een eenvoudig model en dienden ze allereerst voor de waterdichte afdekking van het dak. Maar daar kwam begin 1900 verandering in: steeds meer ging de makelaar gelden als 'bewijs' dat de materialen waren betaald en de vaklieden hun afgesproken loon hadden gekregen en het pand dus geheel betaald was.

Tja, dan laten we natuurlijk bij Oud Alkemade - met trots - ook graag zien dat alles betaald is. Gespaard en verder bij elkaar gesprokkeld door onze donateurs en de sponsors.

Zoals bij alle musea in Nederland het geval is, staat ook bij ons slechts twintig procent van het bezit in een tentoonstelling opgesteld en bevindt de rest van de collectie zich in het depot. Bij Oud Alkemade bezitten we meer dan 5.500 voorwerpen die 'iets' te maken hebben met

de voormalige gemeente Alkemade, haar inwoners en de geschiedenis.

Het nieuwe depotgebouw is klaar, de verhuizing is achter de rug en alles heeft een plekje gekregen. Veel donateurs hebben inmiddels van de gelegenheid gebruik gemaakt om op zondagmiddag het nieuwe depot te komen bewonderen.

Burgemeester Astrid Heijstee-Bolt nam op 7 november ook een kijkje in het nieuwe depot.

De makelaar als verbindend element.

Hugo van der Poel en het door hem opgerichte fonds

José van der Meer-van der Zwet

De naam 'Hugo van der Poelfonds' zal menigeen bekend in de oren klinken, maar hoe het ontstaan is en waar het precies voor staat is misschien minder bekend. Dit artikel gaat over de totstandkoming van het fonds, dat zelfs in deze tijd nog in een behoefte voorziet. Over de oprichter zelf is eveneens het nodige te vertellen. Daar begint dit artikel mee, waarvoor onder meer gebruik is gemaakt van het verhaal dat Jac. (Koons) van der Meer op verzoek van het bestuur van de stichting schreef over het leven van Hugo van der Poel.

Het gezin Van der Poel

Hugo Petrus van der Poel werd geboren op 30 augustus 1897 en was het vierde kind van Johannes (Jan) van der Poel (1863-1937) en Theodora Maria van Leeuwen (1863-1943). Hij had vijf zussen en een jonger broertje. De oudste zus was religieuze, twee zussen zijn rond hun 25^e overleden en de twee kinderen ná Hugo zijn maar 2 en 1 jaar oud geworden.

Hugo is vernoemd naar zijn grootvader Hugo van der Poel, geboren in 1831 in Hazerswoude en getrouwd met Joanna Vertegaal. Hij kocht in januari 1860 op een publieke veiling de 'Poelhoeve', op Poeldijk 9 in Rijpwetering.

Jan van der Poel bouwde naast de Poelhoeve van zijn ouders op Poeldijk 10 zijn eigen boerderij. Hier werden Hugo, zijn broer en zussen geboren. Zus Sophia Maria trouwde met Jan Vergeer en zij zetten het bedrijf van Jan voort. Daarna ging het bedrijf over op hun dochter Dora Vergeer, die trouwde met Jan Wesselingh. De Poelhoeve op Poeldijk 9 werd overgenomen door Godefridus (1866-1937), de jongere broer van Jan.

Van boerderij naar kantoor

Vanaf zijn jeugd kampte Hugo met een zwakke gezondheid, hij leed aan tuberculose en verbleef langere tijd in een sanatorium in Valkenswaard. Vanwege zijn slechte gezondheid was de boerderij overnemen van zijn ouders niet

voor hem weggelegd. In 1924 ging hij werken op het kantoor van J.W. Bonda, graan- en veevoederhandel op het adres Veerstraat 1 in Oude Wetering. Naast zijn kantoorwerk ging hij twee middagen in de week naar klanten en op vrijdag naar de markt in Leiden.

Luchtfoto met linksboven het geboortehuis van Hugo van der Poel op Poeldijk 10. De boerderij is afgebroken en nu is hier Cleypool Watersport gevestigd. Rechtsonder de (latere) gebouwen van Poeldijk 9. (Foto Fam. Van der Poel)

De 'Poelhoeve' rond 1972. De boerderij is gesloopt. Er staan nu drie woonhuizen waar Piet en Corrie van der Poel en hun zonen Wilfried en Robbert met hun gezinnen wonen. (Foto Fam. Van der Poel)

Door erfenissen was Hugo een vermogend man geworden. Nadat Bonda failliet was verklaard en naar Leiden vertrokken, kon hij op 1 mei 1925 het bedrijf overnemen. Jarenlang was hij de bedrijfsleider van zijn eigen zaak.

Afnemende gezondheid

Hoewel hij woonde op de Veerstraat, ging hij tussen de middag eten bij zijn ouders in Rijpwetering. Voor 's avonds en de volgende ochtend nam hij brood mee terug. Vanaf de jaren dertig ging het met zijn gezondheid van lieverlee slechter. Koos van der Meer, afkomstig uit de Spoorstraat in Roelofarendsveen, was vanaf 1926 bij Hugo van der Poel in dienst. Toen Koos op een ochtend in het voorjaar van 1931 het pand binnenkwam, kreeg hij de schrik van zijn leven: Hugo had overgegeven en zat helemaal onder het bloed. Eerste hulp werd geboden door de oude mevrouw Roodeburg die vlakbij woonde. Ook vader en moeder Van der Poel werden er snel bijgehaald. Het was voor deze oude mensen echter ondoenlijk om hele dagen de nodige zorg te verlenen aan hun zoon. Daarom werd besloten om een ziekenbroeder uit Amsterdam in huis nemen. Toen ook dat geen uitkomst bleek, ging Hugo van mei tot kerstmis 1931 naar sanatorium Berg en Bosch in Apeldoorn. Iedere zondag ging Koos van der Meer bij hem op bezoek. Omdat Hugo zijn werk noodgedwongen moest neerleggen, was Jos Penning de Vries als bedrijfsleider aangesteld. Hij

ging vaak met Koos mee naar Apeldoorn, evenals de naaste burens Roodeburg en Rotteveel.

Na terugkomst uit het sanatorium kwamen zijn vader en moeder bij hem wonen in Oude Wetering. Soms lag hij 2 - 3 maanden op bed, maar tussendoor knapte hij telkens weer op. Zo leefde hij van jaar tot jaar.

Toen zijn vader in 1937 overleed, en zijn moeder in 1943, was hij volledig op zichzelf aangewezen. Hugo is altijd vrijgezel gebleven en voelde zich vaak eenzaam. De enige die hem nabij bleef was de dienstbode van zijn moeder, Janna van Haastrecht.

Het jaar 1944 heeft Hugo bijna continu op bed gelegen. Hij moest vaak bloed opgeven en ging per week zienderogen achteruit.

Een klein hartje

Volgens Koos van der Meer was Hugo van der Poel een man met compassie. Hij was altijd 'goeiig' en tevreden. Zij hadden weleens meningsverschillen over klanten of over boeren die bijvoorbeeld niet wilden betalen, maar 's avonds praatten zij dit altijd weer uit: "Zijn hart was te klein om daarover te peinzen."

Lang voordat er sprake was van een fonds, deed de latere naamgever al van zich spreken, zij het anoniem. Hij gaf dikwijls geld aan zieke mensen, maar niemand mocht weten dat het van hem kwam. Kennelijk is toen al de kiem gelegd voor het oprichten van de stichting die na zijn overlijden actief zou worden.

De laatste maanden

Het werd Hugo duidelijk dat zijn overlijden wel eens plotseling en snel zou kunnen plaatsvinden. Op 11 december 1944 liet hij bij notaris Lohman een testament opstellen waarin, naast de rechtszekerheid van zijn personeel, allerlei zaken werden geregeld waaronder de oprichting van de 'Stichting Hugo van der Poelfonds'. In dit fonds werd zijn gehele zakelijke vermogen ondergebracht. Van zijn vaderlijk erfdeel zag hij af.

Op 22 januari 1945 ontving hij de laatste

Het bedrijf aan de Veerstraat nr. 1 in Oude Wetering. Links het pakhuis. (Foto uit 'Oude Wetering vroeger en nu')

sacramenten, zijn zus Sophie en zwager Jan Vergeer waren daar bij. Koos van der Meer en Janna van Haastrecht bleven om beurten overdag en 's nachts bij hem waken. Een week voor zijn dood zei hij tegen Koos: "Ik denk dat het de laatste week is dat ik leef, ik voel zelf dat ik van de week dood ga."

En inderdaad, tien dagen nadat hij bediend was stierf hij in het bijzijn van Koos en Janna.

In de jaren dat hij op bed lag las Hugo veel boeken, o.a. een dichtbundel van Vondel waaruit hij een tekst haalde die hij op zijn bidprentje wilde hebben:

*Aan de stranden van de Eeuwigheid
Bij de branding van den Dood
wil u schaapke nu toch helpen
Nu in zijnen hoogste nood*

*Dwaalde het geheel zijn leven
langs de paden en de wegen
ver van huis.*

*Wil het nu toch binnen halen
voor het nog ten lesten malen
mocht gaan falen.*

Hugo van der Poel overleed op 1 februari 1945. Hij werd begraven in het familiegraf in Rijpwetering. In zijn testament had hij onder meer bepaald dat zijn uitvaart, maandstond en jaargetijde uitgevoerd moesten worden "volgens de eerste klasse". Verder was vastgelegd dat Koos van der Meer f 25.- per week bleef verdienen en dat dienstbode Janna van Haastrecht nog zes weken werd doorbetaald. Na die zes weken mocht ze voor niets in het huis blijven wonen totdat de nieuwe bewoners de woning zouden overnemen. Aan een aantal mensen en organisaties werd een bedrag in contanten uitbetaald. Zo ontving de r.-k. kerk van Oude Wetering een bedrag van f 1.000.- "meer speciaal te besteden tot een gerieflijker inrichting van de pastorie".

Na het overlijden van Hugo van der Poel werd het bedrijf overgenomen door Koos van der Meer en werd het nog een aantal jaren voortgezet door zijn nakomelingen.

Oprichting van de stichting

De oprichtingsvergadering van de stichting Hugo van der Poelfonds vond plaats op 14 februari 1945 in de woning van Hugo van der Poel onder leiding van notaris Lohman.

De charitatieve doelstelling van de stichting luidt: "door middel van geld of geschenken het leven veraangenamen van zieken, bejaarden, eenzamen en behoeftigen, ongeacht religie of politieke gezindte, wonende in de regio Alkemade, Leimuiden en Rijnsaterwoude".

De eerste bestuursleden waren de heren M.R. van der Veld, kassier van de Boerenleenbank in Oude Wetering; J.A.W. Verkleij, kassier van de Boerenleenbank in Rijpwetering; A.J. Verkleij, directeur van de Tuinbouwschool in Roelofarendsveen. Na het overlijden van de heer Van der Veld in 1973 volgde zijn echtgenote J.J.M. van der Veld-Bots hem op als secretaris.

De eerste jaren van het fonds

Uit de nalatenschap van de stichter had het fonds op dat moment een belegd vermogen van f 100.000,-. In september 1949 werd begonnen om de doelstelling van het fonds daadwerkelijk uit te voeren en tot uitkeringen over te gaan. De namen van degenen die daarvoor in aanmerking kwamen werden verkregen na inlichtingen te hebben ingewonnen bij deskundige personen en instellingen.

De eerste uitkeringen van f 50.- per jaar werden gedaan aan dertig personen. Het totaalbedrag van f 1.500.- was precies gelijk aan de rente van het ingelegde kapitaal. Vanaf 1951 nam het aantal personen toe, maar werd het bedrag gehalveerd tot f 25.- om ook aan meerdere mensen een bedrag te schenken.

Naast bedragen in geld werden later ook bloemstukken en fruitmanden bezorgd. Er was zelfs een post 'Diversen' voor onder meer sigaren en sigaretten, speelgoed en andere geschenken. In 1959 kreeg Huize Jacobus bijvoorbeeld een televisietoestel!

Aangepast aan de tijd

Tot rond 1970 bleef deze methodiek gehandhaafd. Het bestuur kreeg informatie via huisartsen, kerken en sportverenigingen. Na de invoering van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) mochten huisartsen geen informatie meer verstrekken. Het bestuur is toen overgestapt op het systeem van contactgroepen per woonkern/dorp bestaan-

de uit twee tot vijf personen die geheel zelfstandig opereren. Het werkgebied omvat nu de hele gemeente Kaag en Braassem.

De huidige bestuursleden zijn Marga van der Poel (voorzitter), George de Koning (penningmeester) en Nico Castelein (secretaris).

Er zijn op dit moment ruim dertig personen als vrijwilliger actief voor de stichting, verdeeld over elf contactgroepen. Elke groep heeft een eigen voorzitter en penningmeester die de lokale bankrekening beheert. Het bestuur vult jaarlijks de banksaldi aan tot een vast bedrag als basiskapitaal waaruit kleine attenties voor zieken, bejaarden en eenzamen in de elf kernen gefinancierd kunnen worden. Door het wegvallen van rente-inkomsten teert het fonds nu helaas in op het eigen vermogen.

Elke twee jaar vindt een gezamenlijke vergaderingsplaats van alle contactgroepen met het bestuur, waarin men het bestuur kan spreken en waar onderlinge ervaringen worden uitgewisseld.

Wanneer daartoe aanleiding is, wordt een externe spreker uitgenodigd. De laatste bijeenkomst vond op 4 oktober jl. plaats in Museum Oud Alkemade.

Bronnen:

- Stichting Hugo van der Poelfonds
- Jac. van der Meer: Het verhaal van Hugo van der Poel
- Theo van der Poel: Van der Poel - een oud Rijnlands geslacht (1973)
- Meer informatie vindt u op de website: www.stichtinghugovanderpoelfonds.nl

De Bedford van Leo van der Meer met op het rechterportier het logo van het Hugo van der Poelfonds bij de Calvé-fabriek in Delft in 1963. (Foto: archief Oud Alkemade)

Hoe het geheugen een onderzoeker kan misleiden

Sjaak van der Geest

In 1950 verscheen een Japanse film getiteld 'Rashomon' die gaat over een moord en verkrachting. De rechter die de zaak onderzoekt roept vier getuigen op. Ze vertellen alle vier een ander verhaal, maar elk verhaal klinkt logisch en zou waar kunnen zijn. De kijker van de film blijft verbluft en verward achter en vraagt zich af: wat is er nu eigenlijk gebeurd?

Ik moest aan deze film denken bij mijn onderzoek voor een serie artikelen in het Oud Adese maandblad De Brug over oude beroepen in Oud Ade en omgeving. Ik werd voortdurend geconfronteerd met tegenstrijdige beweringen van mensen die het over hetzelfde onderwerp hadden. Dat het geheugen vaak niet te vertrouwen is weten we, maar het is leerzaam om dit te illustreren met een concreet *echt gebeurd* voorbeeld.

Het ongeluk in Rijpwetering

Ik verdiepte me in het beroep van melkrijder. Van verschillende kanten hoorde ik dat jongens soms een lift kregen van de melkrijder naar de fabriek, waar ze dan iets lekkers kregen en met de lege bussen weer terug naar huis reden. Sam Olijerhoek, een van mijn oudere informanten, vertelde me dat zo'n lift niet zonder gevaar was. Hij herinnerde zich een dodelijk ongeval waarbij een jongen achterstevoren op de bussen zat en met zijn hoofd tegen het viaduct van de Provincialeweg in Rijpwetering botste. Hij wist niet wie die jongen was en wanneer het precies gebeurd was, waarschijnlijk tussen 1955-1960. Een schokkend verhaal dat ik probeerde te verifiëren bij enkele ouderen op de Rip. Maar ze hadden er nooit van gehoord. Je zou denken, zoiets vergeet je toch niet? Was het misschien ergens anders gebeurd? Eén ding was zeker, schreef ik toen: zoiets *zou kunnen* gebeuren.

Nadat het artikel met deze voorzichtige conclusie was verschenen in De Brug werd ik door Sam Olijerhoek gebeld: "Er zit hier iemand naast me die meer weet over dat ongeluk. Ik geef de telefoon even door." Zo kreeg ik Wil Brugman aan de lijn. Hij zei: "Dat ongeluk is echt gebeurd. Ik heb het zelf gezien. Ik was ongeveer vier jaar oud en we woonden toen schuin tegenover het viaduct. Het was een jongen uit Hoogmade. Het joch was op slag

dood." Als Sam de telefoon terugkrijgt voegt hij er aan toe: "Ik bel je maar, anders gaat iedereen nog denken dat Sam begint te malen."

Ik schreef daarna een correctie in De Brug (juli 2021, blz. 18) dat het ongeluk door een ooggetuige was bevestigd en vroeg de lezers om mij meer informatie te sturen. Zo kwam ik te weten dat de jongen Van der Ploeg heette, dat zijn ouders op het Noordeinde in Hoogmade woonden, maar achter de voornaam kwam ik niet. De familie van der Ploeg woonde niet meer in Hoogmade en bleek ook niet directe familie te zijn van de Ripse Van der Ploegen. Hier en daar werden toch nog leden van deze tak van de familie opgespoord, maar die wisten weinig; het was al zolang geleden. Ik snapte het niet. Als een kind van de familie op zo'n dramatische wijze om het leven komt, dan weet je dat toch?! Ook als het lang geleden is! Een oudere dame belt. Ze weet dat de jongen Andries of Gerard heette.

Een heel ander verhaal

Als ik Jan van der Poel Janz. (95) bezoek, begint hij meteen over het ongeluk. De verongelukte jongen was een paar jaar ouder dan hij; hij heette Rinus van der Ploeg. Jan schat dat hij rond de zestien was, want hij werkte al. En het was helemaal geen melkwagen, maar een vrachtauto met zand of grind. Waarschijnlijk reed de jongen mee om te helpen bij het laden en/of lossen van de lading, want kiepwagens bestonden toen nog niet. Jan meent dat het ongeluk rond 1940 gebeurde. Ik bel meteen Wil Brugman en vertel hem wat Jan van der Poel gezegd heeft. Wil houdt echter voet bij stuk: "Ik heb het met mijn eigen ogen gezien, het was een melkwagen."

Wat nu? Wie moet ik geloven? Jan van der Poel staat – net als zijn vader – bekend om zijn fenomenale geheugen, maar als een ooggetuige zegt dat het een melkwagen was, moet dat toch waar zijn. Ondertussen bellen en appen mij verschillende mensen van buiten Oud Ade die De Brug gelezen hebben (De Brug wordt

▼ Het viaduct onder de Provincialeweg in Rijpwetering, vermoedelijk rond 1960.

RIJPWETERING.

Ernstig ongeval.

Gistermiddag omstreeks 5 uur had een zoon van den heer G. van der Ploeg uit Hoogmade, doordat hij gezeten was boven op de cabine van een vrachtauto het ongeluk met zijn achterhoofd zoodanig tegen den onderkant van de tunnel onder den Prov. verkeersweg alhier terecht te komen, dat men hem in bewusteloozen toestand vond. Dr. Hupkes ter plaatse verleende de eerste hulp. De aanrijding is zoodanig hard aangekomen, dat men voor het behoud van zijn leven vreest.

veelvuldig door Oud Adenaren doorgegeven aan familie buiten het dorp, ontdek ik). “De hersens van de jongen lagen in de wagen”, vertelt iemand om duidelijk te maken hoe hard de klap was aangekomen. Iemand anders belt me en zegt dat de jongen zeker geen Rinus heette. Er was wel een Rinus, maar die is veel ouder geworden. Ik besluit het dossier te sluiten. Waarom zou ik zo fanatiek naar de exacte waarheid van deze gebeurtenis blijven zoeken; misschien had het zelfs helemaal niets met de melkrijder van mijn oorspronkelijke verhaal te maken en daar ging het toch om.

Het echte verhaal

Dan arriveert er een lange e-mail van Roen van der Geest, zoon van Piet van Chris de Mop uit Oud Ade. Roen heeft geschiedenis gestudeerd en is lange tijd leraar in dat vak geweest. Hij is nu gepensioneerd en blijkbaar behept met de dezelfde afwijking als ik; hij wil het naadje van de kous weten, vooral als het een oude kous is. Hij heeft het artikel en de correctie in De Brug gelezen. Hij gaat op zoek en vindt ene John van der Ploeg in Hoogmade die wel familie is van het slachtoffer. John vertelt dat het gaat om Andries (Andreas Jacobus) van der Ploeg, geboren op 28 april 1922 en overleden op 27 augustus 1941. John weet ook dat er twee andere kinderen uit het gezin verdronken zijn: Gijsje in de buurt van hun huis en Gerard in de Does.

Over het ongeluk van Andries vindt Roen een bevestiging op <https://www.genealogieonline.nl/stamboom-van-der-ploeg/I2419.php>. Ook heeft hij een bericht over het ongeluk gevonden in het Leidsch Dagblad van 29 augustus 1941 en de vermelding van het overlijden van Andreas van der Ploeg in het digitale archief van Erfgoed Leiden en omstreken. Beide bewijsstukken heeft hij bijgesloten.

Ik moet nu wel aannemen dat dit ongeveer de feiten zijn (al hoeft je ook niet alles te geloven wat in de krant en zelfs in de archieven staat): op 27 augustus 1941, omstreeks vijf uur in de middag, is Andreas Jacobus (Andries) van der Ploeg, straatmaker, 19 jaar oud, verongelukt. Hij was de zoon van Gijsbertus van der Ploeg en Anna Maria Tempel uit Woubrugge, de gemeente waar Hoogmade destijds onder viel. Hij zat op de cabine van een vrachtwagen en is in bewusteloze toestand naar een ziekenhuis in Leiden vervoerd. Daar is hij om half acht in de avond overleden.

Opnieuw bel ik Wil Brugman, de ooggetuige, over deze nieuwe en waarschijnlijk betrouwbare informatie. “Het was echt een melkwagen,” houdt hij vol, “ik heb het zelf gezien.” Ik vraag hem nog eens hoe oud hij was toen hij het zag gebeuren. Hij denkt

ongeveer vier jaar. Hij is er direct met zijn vader naar toe gegaan, voegt hij er aan toe. Dan vraag ik: “Wanneer bent u geboren?” “In december 1943,” is het antwoord. “Maar dan was u nog helemaal niet geboren toen het ongeluk gebeurde!” roep ik (bijna enthousiast) uit. Het is even stil. Tja, deze feiten liegen niet. We praten verder hoe dat kan. Is het misschien mogelijk dat zijn vader hem dit dramatische verhaal in geuren en kleuren heeft verteld toen hij een jaar of vier was? En dat dat zo’n diepe indruk op hem heeft gemaakt, dat hij is gaan denken dat hij het zelf gezien heeft? Het zou kunnen, geeft hij toe. We praten weer wat verder en ik vraag hem tenslotte of hij het goed vindt dat ik dit voorbeeld van de bedrieglijkheid van het geheugen opneem in een stukje dat ik ga schrijven voor Alkmadders. Hij vindt het goed. Ik mag zelfs zijn naam noemen, zegt hij nadat ik heb uitgelegd dat zulke vergissingen van ons geheugen normaal zijn en niemand hoeft te denken dat er een ‘draadje los’ zit bij Wil Brugman.

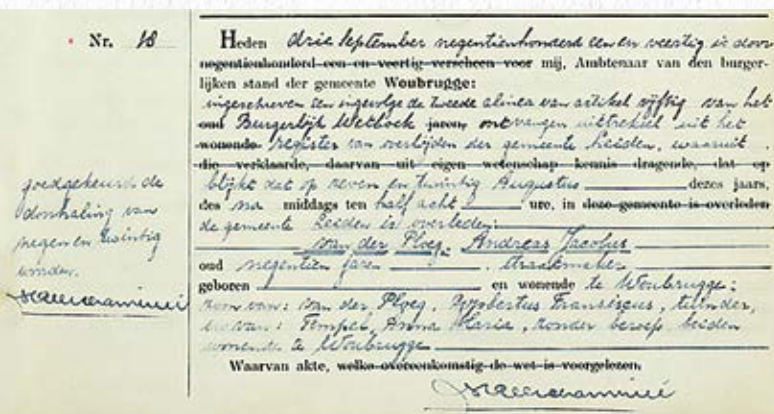
Conclusie

Ik denk dat het dossier nu echt gesloten kan worden. De zoektocht naar de feiten werd een dwaaltocht die uiteindelijk toch goed geëindigd is. Dan hebben de onderzoekers die in archieven speuren het een stuk gemakkelijker, zou je denken. Wat gedrukt of geschreven is zijn de feiten, zoals ook dit voorbeeld laat zien. Maar is dat waar? Maakt een notaris of griffier geen fouten, per ongeluk, of misschien zelfs met opzet? Het zijn toch ook mensen, met beperkingen en belangen, met een slordig handschrift, of hardhorend zodat ze de naam van de klager of het slachtoffer verkeerd verstaan? En dan wordt het lastig. De archiefonderzoeker kan niet de griffier van honderd jaar geleden bellen en wijzen op een foutieve vermelding of hem vragen wat hij precies bedoelt. Natuurlijk, die oude scribenten waren opgeleid voor hun vak en wat zij opschreven was zeker betrouwbaarder dan wat de oude generatie van vandaag zich nog herinnert van pakweg tachtig jaar geleden. Maar er is nog iets. De archiefonderzoeker moet het doen met de schaarse woorden die zijn opgeschreven: namen van mensen en hun ouders en kinderen, datums van geboorte, huwelijk en overlijden, verkoopaktes, erfenissen, inboedelbeschrijvingen, enzovoort. Maar wat er daarnaast gebeurde, daarover zwijgen de documenten. Met heel veel moeite en slim vergelijken kunnen enkele tipjes van die sluier worden opgelicht. De verhalen van het gewone leven dat zich tussen en achter al die namen en datums voltrok, is echter niet meer te vinden en daar gaat het toch vooral om. Al zijn er natuurlijk boeiende uitzonderingen, dankzij bijvoorbeeld brieven en dagboeken die bewaard zijn gebleven en - later - rapportages in kranten.

Deze korte terugblik op het ongeluk bij het Ripse viaduct heeft niet alleen de problematische gevolgen van ons falende geheugen laten zien, maar ook hoe het *combineren* van archiefonderzoek en mondelinge overlevering de onderzoeker verder kan brengen. Dank aan alle hier genoemde en ongenoemde personen die meegewerkt hebben aan het oplossen van dit raadsel!

◀◀ Het Leidsch Dagblad van vrijdag 29 augustus 1941. ‘Gistermiddag’ had overigens ‘Eergistermiddag’ moeten zijn. Een foutje van de redactie.

◀ Overlijdensaangifte in het archief van de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van Woubrugge. (Erfgoed Leiden en Omstreken).

De Buite Polder - een klein stukje weiland

Joost Soetens

Het is mooi om op kaarten de geschiedenis van een klein stukje weiland te achterhalen! Helemaal als je bedenkt dat de kade aan de noordkant van de Buite Polder in 1632 deel werd van de omkading van Alkemade. In dat jaar werden de polders en poldertjes van Alkemade door de aanleg van één kade tegen het Leidse Meer beschermd. 1)

Landschap is geschiedenis, geschiedenis van de natuur en geschiedenis van de mens. In het landschap van Kaag en Braassem is vooral de invloed van de mens groot, met de kaden, dijken, sloten, polders enzovoorts. Intrigerend vaak: wat is de geschiedenis van een sloot, sluis of van een weiland dat de aandacht trekt en er in het landschap uitspringt? Zo ook dit stukje weiland. De foto's zijn gemaakt op de Molendijk, een doodlopende weg in Oude Wetering. Waar de Molendijk stopt, ligt aan de rechterkant de ringvaart van de Haarlemmermeerpolder met ernaast het weiland. Helemaal links is de Googerpolder te zien.

Hoe zag de situatie er ter plekke uit voordat het Haarlemmermeer werd ingepolderd en de ringvaart gegraven? Die vraag is te beantwoorden met behulp van een

kaart die in 1821 is gemaakt in opdracht van de Dijkgraaf en Hoogheemraden van Rijnland.

Landmeter Hanegraaff

In de vergadering van het Hoogheemraadschap van 7 februari 1820 doet opzichter en landmeter A. Hanegraaff verslag over de slechte toestand van de dijken en kaden langs het Haarlemmermeer. Men maakt zich zorgen over het verlies van oeverland en het risico van overstromingen waardoor de opbrengst van de belastingen kleiner wordt. Besloten wordt de oevers van het Haarlemmermeer in kaart te brengen. Landmeter Hanegraaff moet in de zomer van 1820 op inspectie. Opdracht is om in kaartvorm te rapporteren, voorstellen te doen om verdere afslag te voorkomen en deze

financieel te onderbouwen. In de kantlijn van het verslag staat dat 'de verballen in het logement berusten wegens de watersperring van den Hogenrijndijk'. Ook toen was blijkbaar wel eens sprake van wateroverlast! 2)

In twee series kaarten doet Hanegraaff verslag van de situatie in 1820 en 1821. In de eerste serie wordt de westelijke oever in kaart gebracht, in de tweede de oevers in het zuiden en oosten. Deze kaarten liggen veilig in het archief van het Hoogheemraadschap Rijnland opgeborgen. In het digitale archief zijn ze allemaal te bewonderen, zie 'kaarten' op de website www.rijnland.net.

De tweede kaart van de tweede serie laat de oevers zien van het Haarlemmermeer bij Oude Wetering en Leimuiden. We

Met Google Maps is de situatie 'van boven' te bekijken. Op de hoek van de Ringvaart is het grijze dak van de woonboot te herkennen die op de foto hierboven staat.

De omschrijving door landmeter Hanegraaff

zien het Lantaarnveld van Haarlem, de Buite Polder, de molen en de dijk van de Googerpolder. De Buite Polder was omkaad land en waterde met een duiker af op de uitgeveende Googerpolder. Ten noorden van de Buite Polder zijn de 'Buijten Landen' 3) met het 'Paalwerk' van de Googerpolder ingetekend.

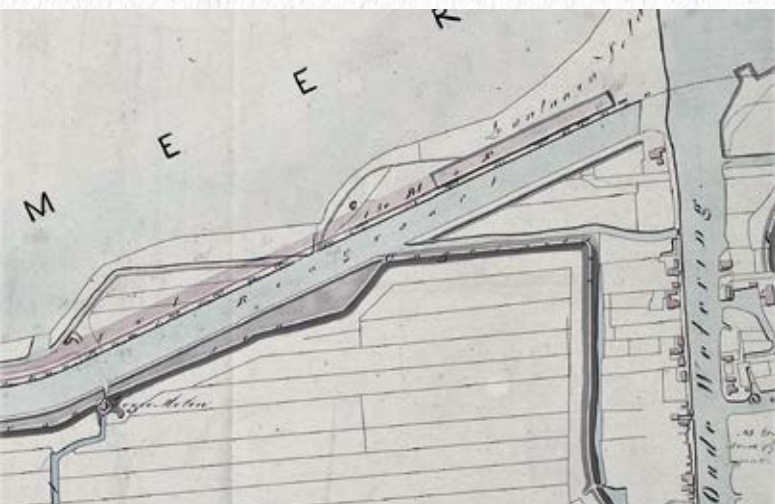
Als we de ligging van de ringvaart in de detailkaart uit 1821 projecteren, zien we hoe het weiland op de foto's is ontstaan. Het is nog een klein stukje van de Buite Polder. Op de foto is de dijk van de Googerpolder te zien, de verhoging aan de linkerkant van het weiland. Deze dijk werd begin 18^e eeuw aangelegd voor de vervening van de Googerpolder ten zuiden van de kade uit 1632.

Detail van de tweede kaart uit tweede serie van 1821 (HHR A-3890).

Voor de aanleg van de ringvaart van de Haarlemmermeerpolder werd het gebied letterlijk en figuurlijk op de schop genomen. In het bestek uit 1840 is te zien hoe de ringvaart de Buite Polder doorsnijdt.

De Buite Polder bleef buiten de vervening. Daardoor ligt het weiland zo'n drie meter hoger dan de Googerpolder. Over deze dijk liep vroeger het voetpad tussen Oude en Nieuwe Wetering, aangegeven door een richtingwijzer van de ANWB! Tot aan de Sotaweg is het voetpad rond 1960 vervangen door de Googermolenweg. 4)

Bestektekening van de ringvaart Kaag - Oude Wetering, Ministerie van Binnenlandsche Zaken 1 mei 1840. (Bron: Archief Noord Holland)

ADVERTORIAL

De Kaaswereld steunt Stichting Oud Alkemade

Boerenkaas maken is onlosmakelijk verbonden met de geschiedenis van onze streek.

De Kaaswereld heeft meer met de lokale geschiedenis dan men op het eerste gezicht zou vermoeden. We proberen het kort uit te leggen. In 2018 is De Kaaswereld uitgeroepen tot 'Beste Boerenkaasspecialist van Nederland'. Dat is niet zo gek, wij promoten al jaren met heel veel trots de boerenkaas in het algemeen en in het bijzonder de boerenkaas uit onze regio. Kaag en Braassem telt ruim 20 boerderijen waar nog steeds op ambachtelijke wijze kaas wordt gemaakt. In de meeste gevallen gaat deze traditie al vele generaties terug. Sinds 2017 staat het boerenkaas maken op de lijst van UNESCO immaterieel cultureel erfgoed.

Stichting Oud Alkemade houdt de geschiedenis van het ontstaan van onze polders, de boerderijen en het boerenkaas maken levend. Daarom dragen wij de stichting een warm hart toe.

Bij De Kaaswereld kunt u meedoen met het digitale spaarsysteem; 'Piggy'. Vorig jaar kon u, naast producten uit de winkel, sparen voor een donatie aan Stichting Droomdag. Dit jaar hebben wij gekozen voor donatie aan Stichting Oud Alkemade.

Het downloaden van de app is heel gemakkelijk: ga naar piggy.nl, download de app en registreer de app met uw e-mailadres. U krijgt een QR-code in beeld waarmee u kunt sparen.

Wij zien u graag in de Kaaswereld, waar u de lekkerste boerenkaas uit de regio gewoon mag proeven.

Noten:

- 1) Polders, De geschiedenis van de 18 polders in Alkemade, 2019, G.N. van der Meer. Uitgave: Veenerick Boek en Kantoor.
- 2) HHR Oud Archief Rijnland (OAR), 1255-1857. Register van resoluties van dijkgraaf en hoogheemraden, 1806-(1858) Nr. 58 bestand 231 en 232. Met dank aan Gert Kroese, archivaris HHR.
- 3) Zo vermeld op kaart van de Veen- en droogmakerij van de Grootte Veender en Lijcker polder A-1112.
- 4) Deze werd met De Baan en de Sotaweg aangelegd ten behoeve van de ontsluiting van de Googerpolder in het kader van de ruilverkaveling van de Veender- en Lijkerpolder buiten de bedijking.

Zuilen zonder last, het verhaal van kerkenbouwer Theo Molkenboer

Hans van der Wereld

Het is misschien maar bij weinigen bekend, maar in de negentiende eeuw was een geboren Leimuidenaar een belangrijke kerkenbouwer. Theo Molkenboer, op 5 november 1796 als timmersmanszoon geboren, werd na zich eveneens in het timmermansvak te hebben bekwaamd, een bekende kerkbouwmeester. Hij ontwierp als vertegenwoordiger van de zogenoemde stukadoorsarchitectuur niet alleen een veertigtal godshuizen, maar ook winkels van Sinkel, fabrieken, seminaries, hofjes, kloosters, gestichten, scholen en een sociëteitsgebouw. Molkenboer had zijn architectenbureau aan de Oude Singel in Leiden en was een veelgevraagd bouwmeester in voornamelijk katholieke kringen. Hij overleed in 1863 te Leiden. Zijn loopbaan als bouwmeester begon meteen goed. In een tijdsbestek van enkele jaren realiseerde hij in zijn woonplaats Leiden drie grote kerken, te weten de Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen (beter bekend als de Hartebrugkerk) en de Mon Père of Onze Lieve Vrouw Hemelvaartkerk, beide aan de Haarlemmerstraat, en de Petruskerk aan de Langbrug. Alleen de eerstgenoemde kerk is daarvan nog overgebleven. De Petruskerk brandde in 1933 af, terwijl de Mon Père in 1934 aan de eredienst werd onttrokken en vervolgens getransformeerd werd tot overdekt zwembad. Maar ook daaraan kwam in de jaren zeventig van de vorige eeuw een eind; de voormalige kerk werd afgebroken en ter plaatse verrees een woningcomplex.

Kerken in Kaag en Braassem

Molkenboer was ook actief in de dorpen die nu behoren tot Kaag en Braassem. Hij is de geschiedenis in gegaan als de bouwer van de eerste Sint-Bavokerk in Oud Ade, die in 1846 een feit was en waar zijn zoon later de nog bestaande pastorie bouwde. In Hoogmade renoveerde Molkenboer de achttiende-eeuwse schuurkerk aan de Frederikskade, die hij toen van een toren voorzag. In 1856 realiseerde hij in Roelofarendsveen de in 1969 afgebroken kerk van Sint Petrus' Banden. In 1860 tenslotte volgde in Rijpwetering de bouw van de kerk van Onze Lieve Vrouw Geboorte met pastorie. Hier had de bouwmeester in

1846 ook al de eerste pastorie gebouwd: D'oude Pastorie aan de Pastoor van der Plaatstraat. In 1863 bouwde zijn zoon de pastorie in Leimuiden. Tenslotte bouwde Molkenboer in Langeraar de voorganger van de tegenwoordige Adrianuskerk.

Zuilen zonder last

Cultuurhistoricus Bertus Bakker uit Alkmaar bestudeerde de loopbaan van Theo Molkenboer tot in de finesses en beschrijft in zijn omvangrijke boek *Zuilen zonder last* op een vlotte en zeer leesbare wijze de bouwprocessen van de Leimuidense/Leidse architect. Daarbij komen ook de kerkelijke bouwprocessen in ons gebied uitgebreid aan de orde. Els Hansen, de echtgenote van Bakker, publiceerde eerder al haar doctoraalscriptie *Tussen latwerk en gips*, die ook over Molkenboer handelt. Naast een beschrijving van Molkenboers leven en werk als architect en aannemer met alle interacties tussen de verschillende partijen, wordt er ook veel verteld over Molkenboers afkomst uit Leimuiden. Kortom: voor wie geïnteresseerd is in kerkenbouw is *Zuilen zonder last* beslist een aanrader!

Zuilen zonder last is een uitgave van Uitgeverij Verloren te Hilversum. Het telt 480 pagina's en kost € 39,-.

Oude Wetering - Vroeger en nu

In dit mooi uitgevoerde fotoboek neemt Thea van der Star-Klein je mee langs de drie straten van Oude Wetering: Plantage, Veerstraat en Kerkstraat. Hier waren ooit talrijke bedrijven, boerderijen, winkels en winkeltjes gevestigd waar nu nog maar weinig van over is. Thea, dochter van Han en Grard Klein van café Meerzicht, woont zelf nog steeds in Oude Wetering en is bij 'iedereen' langs gegaan om informatie te verzamelen. De oogst bestond uit veel foto's uit privécollecties en leuke verhalen over de periode 1960-2020. Het boek zal dan ook bij veel mensen herkenning en herinneringen oproepen.

Oude Wetering - Vroeger en nu is uitgegeven door Veenerick Boek en Kantoor en aldaar verkrijgbaar. Het telt 124 pagina's en kost € 17,50.

Schenken

AAN DE STICHTING OUD ALKEMADE

Paraplu DOSR, kwartetspel	L. van der Zwet
Binnenaanvaringsreglement October 1926	Erven N. van Schie
Blok met vijf gewichten	A. Looy
Twee medailles, bewijs van deskundigheid, legitimatiebewijs	W. van der Meer
Catechismus, kaars plus kandelaar A. Spruit-van der Hoorn	Mevr. Van der Hoorn
Tinnen bord schietvereniging Het vizier	A. van der Vlugt
Vier albums met krantenknipsels	T. van der Meer
Pijpenstandaard met pijpen, blaasbalg	J. Oerlemans
Kris, handboormachine	W. Huigsloot
Diverse foto's en bidprentjes	P. van Veen
Drie reclameplaten uit café De Vier Heemskinderen	P. van Ruiten
Diverse foto's, wandbord, tinnen bekers, hangbalans, Delftsblauwe pul, disteltrekker	Loogman
Drie dekschalen	Mevr. Kuiper
Tafelkleed	Mevr. Ruijgrok
Drie videobanden	Idelenburg
Driedelige pannenset, ingelijste ets dorpen Alkemade	J. Oerlemans
Diverse boeken	J. van Ruiten
Transportfiets	E. van Berkel
Petroleumkachel	Wilma Akerboom
Diverse buigjzers en buigveren, sigarettenkoker	J. Olijerhoek
Kostuum muziekvereniging Numero Rijpwetering	P. Hoogenboom
Winkelstellingen t.b.v. het nieuwe depot	L. Schouten
Distributie stamkaart, chocoladoosje	Mevr. van Heek-Loos
Diverse documenten van J.G. Duivenvoorde, wijwaterkruikje	R. van Emmerik
Beker verloving Juliana en Bernard, koffiemolen, koffiepote, tabakspot, sigaren/sigaretten, set pannen grijs email, theekestje, fototoestel	J. Mooijekind
Drie pakken shag, notitieboekje van Jac Dobbe 1937-1945 met groenteprijzen	Mevr. A. Dobbe
Div. oude foto's en bidprentjes, liniaal, krantenknipsels, kookboek 1935, boek met aquarellen van boerderijen in Zuid-Holland, missaal voor elke dag, 25 jaar blaaskapel	J. van der Willik
Reclameborden	Van der Meer
Drie Delftsblauwe kruiken	Mevr. M. van Dijk

Alle gevers hartelijk bedankt!

Wilt u ook voorwerpen aanbieden? Neem dan contact op met onderstaande medewerkers:

- **voor foto's, dia's, films:** Agnes Turk tel. 06-24413398 e-mail: agnes_118@hotmail.com
- **voor ander materiaal:** Sjaak Koek tel 071-3312066 of 06-57338844 e-mail: sjaakoek@hotmail.com

U kunt uw spullen brengen tijdens de openingsuren van het museum: zondag van 14.00-17.00 uur, dinsdag van 13.30-16.00 uur en op maandagavond van 20.00-22.00 uur als er medewerkers in het museum aan het werk zijn.